

ПОШУК ШЛЯХІВ ЗМЕНШЕННЯ КІЛЬКОСТІ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОД НА ДОРОГАХ УКРАЇНИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В публікації проаналізовано причини та наслідки дорожньо-транспортних пригод на дорогах України. Виконано пошук можливих шляхів зменшення кількості ДТП.

Ключові слова: дорожньо-транспортна пригода, безпека дорожнього руху, правила дорожнього руху, аварійність.

Abstract

The publication analyzes the causes and consequences of road traffic accidents on the roads of Ukraine. A search for possible ways to reduce the number of accidents was conducted.

Key words: road traffic accident, road safety, traffic rules, accident rate.

Вступ

В Україні, як і в усіх країнах світу, проблема безпеки дорожнього руху набуває особливої гостроти, оскільки дорожньо-транспортні пригоди (ДТП) становлять серйозну проблему в громадській та економічній сферах життя і дуже часто призводять до негативних суспільних наслідків. Так, за 9 місяців 2021 року в Україні було скоєно 18032 ДТП з постраждалими, з яких 17041 випадків ДТП скоєно з вини водіїв транспортних засобів (в тому числі 46 випадків керування несправним транспортним засобом), 978 випадків – з вини пішоходів, 13 випадків – з причин незадовільного стану дорожньої (вуличної) мережі [1]. Головними складовими безпеки дорожнього руху, що залежать від водія, є неухильне виконання вимог Правил дорожнього руху, зокрема дотримання безпечної дистанції, безпечного інтервалу та безпечної швидкості. Однак, дисциплінованість водія та беззаперечне виконання ним вимог Правил дорожнього руху не завжди є запорукою безпеки на дорозі. Причинами дорожньо-транспортних пригод може стати безліч факторів, серед яких значну роль відіграють порушення Правил дорожнього руху пішоходами та незадовільний стан дорожньої (вуличної) мережі [3, 4].

Результати дослідження

Концепція VisionZero [2], яка була прийнята 1997 році не містить чіткого переліку заходів і її втілення відрізняється у різних містах та країнах. Проте, є загальні тенденції.

По-перше, це – обмеження швидкості. Воно залежить від потенційних небезпек на дорозі й у деяких країнах сягає 30 км/год: для житлових районів, де є безпосередній ризик зіткнення з пішоходами. За дослідженнями, при ударі на такій швидкості виживає 90% пішоходів, а на швидкості в 50 км/год – лише 20% [6].

Ефективними у цьому плані є також камери, що відстежують швидкість. Одна з головних ідей Vision Zero: правильно організований рух не залишає можливостей для смертельних аварій. Хорошим прикладом цього є кругові перехрестя. Автори концепції стверджують, що звичні нам хрестові – мають високу пропускну здатність та, насправді, спричиняють меншу кількість ДТП, проте зіткнення на них часто призводять до тяжких наслідків. При круговому русі зменшується швидкість та змінюються кути зіткнень. Отже, зменшується й ризик серйозних аварій.

Згідно Рисунку 1 найбільші причини ДТП у 2022 році - це недотримання швидкісного режиму та порушення правил маневрування, тощо. Однак, у 2020 році було розпочато в рамках програми Президента “Велике будівництво” будівництво інфраструктури безпеки, такої як 26 кільцевих розв'язок у місцях найбільшої концентрації ДТП, 76 демпферних систем та близько 1000 безпечних та сучасних пішохідних переходів. Нова стратегія передбачає перехід до якісно нового планування під час відновлення доріг, а також встановлення острівців безпеки, що стимулюють водіїв скидати

швидкість та унеможливлюють обгін, а для пішоходів є комфортними та безпечними. Відповідно, реалізація таких заходів може зменшити кількість ДТП та загиблих на дорогах.

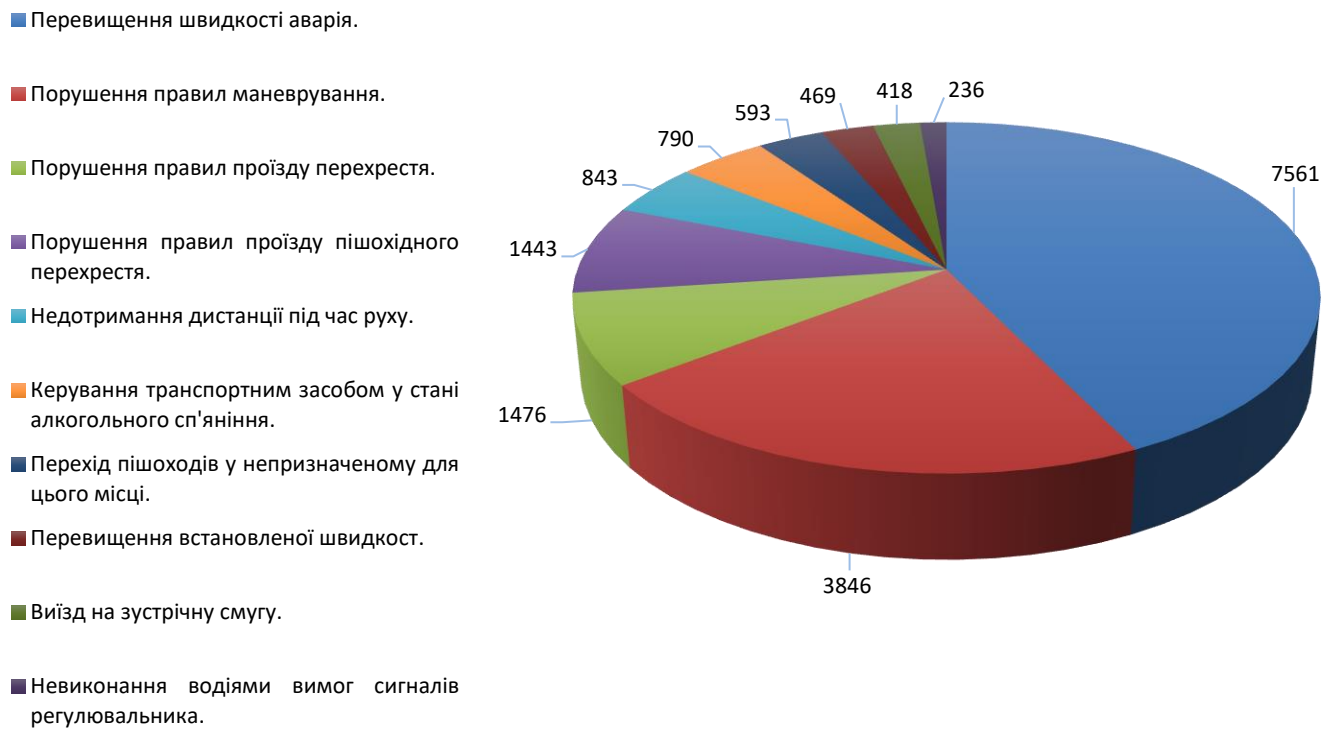

Рис. 1. Основні причини дорожньо-транспортних пригод та розподіл за кількістю у 2022 році [7]

Уряд затвердив розроблену нашими експертами Стратегію підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2024 року, ключова мета якої – знизити рівень смертності внаслідок ДТП у порівнянні з 2019 роком щонайменше на 30% до 2024 року та на 50% до 2030 року. Це своєю чергою дозволить вберегти більше 1000 людських життів щороку”, - прокоментував прийняте рішення Міністр інфраструктури України Владислав Криклій [3, 6].

Важливою метою Стратегії є наближення національних показників безпеки дорожнього руху до середньоєвропейського рівня, поліпшення стану вулично-дорожньої мережі та дорожньої інфраструктури. Також документ спрямований на зменшення ступеню тяжкості наслідків ДТП для учасників дорожнього руху, зменшення соціально-економічних втрат від дорожньо-транспортного травматизму та запровадження ефективної системи управління безпекою дорожнього руху для забезпечення захисту життя та здоров'я населення [3, 8].

Людський фактор є однією з головних причин ДТП. Сп'яніння водіїв є однією з найбільш небезпечних причин, що призводять до ДТП. Для зменшення кількості таких пригод, потрібно проводити систематичну просвітницьку роботу з населенням щодо небезпек сп'яніння та можливих наслідків таких дій. Також важливо контролювати продаж та вживання алкоголю за кермом транспортного засобу [5].

Навчання в автошколах є однією зі складових безпеки дорожнього руху. Важливо, щоб водії проходили кваліфіковану підготовку та отримували необхідні знання та навички для безпечної експлуатації транспортних засобів. Також важливо відстежувати та контролювати рівень підготовки водіїв та проводити періодичні огляди для підвищення їх кваліфікації.

Роз'яснювальна робота по ПДР є дуже важливою для попередження ДТП та підвищення рівня безпеки на дорогах. Правильна інформація про правила дорожнього руху та дотримання їх може зменшити кількість порушень, що є однією з головних причин ДТП. Для забезпечення ефективності роз'яснювальної роботи важливо проводити її систематично та включати різні формати інформування та освітніх заходів [5].

Додатково, важливим є розробка та впровадження нових технологій, які можуть допомогти у попередженні ДТП. Наприклад, системи автоматичного гальмування або системи контролю за рухом автомобіля можуть зменшити ризик виникнення аварій через неправильну поведінку водіїв.

Однак, крім розробки технологій, важливо проводити широку роботу з населенням щодо правил безпеки на дорозі. Наприклад, проведення масштабних кампаній з безпеки дорожнього руху, поширення інформації через засоби масової інформації та соціальні мережі, залучення відомих людей та спортсменів до пропаганди дотримання правил дорожнього руху [8].

Також, важливим елементом попередження ДТП є поліпшення інфраструктури доріг та установка дорожньої сигналізації. Наприклад, установка світлофорів, швидкісних обмежувачів та знаків, які попереджають про небезпечні ділянки доріг, може значно зменшити ризик виникнення аварій.

Нарешті, важливо пам'ятати, що попередження ДТП - це задача не тільки держави, але й кожного окремого водія. Кожен повинен дотримуватися правил дорожнього руху, бути обережним на дорозі та не порушувати правила, що стосуються швидкості, дистанції між автомобілями, використання ременів безпеки та інших правил.

Отже, попередження ДТП - це складна задача, яка вимагає поєднання різноманітних заходів та співпраці всіх сторін. Тільки таким чином можна досягти значного зниження кількості аварій та підвищення безпеки на дорогах.

Висновки

Отже, підсумовуючи, можна зробити висновок, що ДТП є однією з найбільших проблем на дорогах України. Для зменшення кількості аварій на дорогах України, необхідно розглядати комплексний підхід, що включатиме роз'яснювальну роботу щодо необхідності дотримання ПДР, підвищення рівня кваліфікації водіїв, покращення транспортної інфраструктури, контроль за дотриманням швидкісного режиму, а також впровадження нових технологій. Серед таких технологій можуть бути стимулювання населення щодо омолодження парку рухомого складу, які обладнані сучасними системами більш пасивними безпеками, які можуть допомогти у попередженні ДТП, а також підготовка спеціалістів, які могли б аналізувати ДТП та поширювати практику їх попередження.

Ініціативи в цих напрямках повинні бути взяті на увагу при формуванні державної політики з питань дорожнього руху та безпеки на дорогах. Тільки колективні зусилля влади та учасників дорожнього руху можуть привести до покращення його безпеки на дорогах України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Тисячі жертв та постраждалих: кричуща статистика ДТП в Україні за 2021 рік. - [Електронний ресурс] - <https://www.kmu.gov.ua/news/zatverdzheno-strategiyu-pidvishchennya-bezpeki-dorozhnogo-ruhu-v-ukrayini-do-2024-roku-vladislav-kriklij>
2. Концепція Vision Zero - [Електронний ресурс] - https://uk.wikipedia.org/wiki/Vision_Zero
3. Затверджено Стратегію підвищення безпеки дорожнього руху в Україні до 2024 року, - Владислав Криклій – [Електронний ресурс] - <https://www.kmu.gov.ua/news/zatverdzheno-strategiyu-pidvishchennya-bezpeki-dorozhnogo-ruhu-v-ukrayini-do-2024-roku-vladislav-kriklij>
4. Ментальність ні до чого: які заходи можуть зменшити смертність на дорогах вдвічі – [Електронний ресурс] - <https://hmarochos.kiev.ua/2018/02/01/mentalnist-ni-do-chogo-yaki-zahodi-mozhut-zmenshiti-smertnist-na-dorogah-vdvichi/>
5. Національна поліція – [Електронний ресурс] - <https://guard2.npu.gov.ua/>
6. Статистика. Патрульна поліція України – [Електронний ресурс] - <http://patrol.police.gov.ua/statystyka/> (дата звернення: 20.10.2021).
7. ДТП в Україні поменшало: названо ТОП-10 причин аварій у 2022 році [Електронний ресурс] - <https://dengi.ua/ua/budget/7176940-dtp-v-ukraine-stalo-menshe-nazvan-top-10-prichin-avarij-v-2022-godu>
8. Указ Про невідкладні заходи із забезпечення безпеки дорожнього руху – [Електронний ресурс] - <https://medtransvp.com.ua/pro-nevidkladni-zahodi-iz-zabezpechennya-bezpeki-dorozhnogo-ruhu/>

Кашканов Віталій Альбертович – к. т. н., доцент, доцент кафедри автомобілів та транспортного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, e-mail: kash_2004@ukr.net

Василюк Дмитро Вадимович – студент групи 1ТТ-22мс, Вінницький національний технічний університет, e-mail: kralotheroi@gmail.com

Kashkanov Vitaliy – Ph. D. (Eng.), Associate Professor, Department of Automobile and Transport Management, Vinnytsia National Technical University, e-mail: kash_2004@ukr.net

Vasylyk Dmytro - student of group 1TT-22ms, Vinnytsia National Technical University, e-mail: kralotheroi@gmail.com